

Vinko Möderndorfer

Slovensko ljudsko gledališče Celje

GLEDALISKI LIST ŠT. 4

Vaja zbora

KOMEDIJA
(krstna uprizoritev)

Kazalo

Predstavitev avtorja Vinka Möderndorferja	4
Krištof Dovjak: Teško je po koprivah mahat'	5
Dr. Alojzij Odar: Razlika med katoliško akcijo in verskimi ter katoliškimi društvi	10
Janez Bermež, dobitnik Boršnikovega prstana	14
Milada Kalezić, dobitnica Boršnikove diplome	24
Iz kritik za Marat-Sada	24
Iz kritik za Mojco Pokrajculjo	27
Pregled sezone 1997/98 - seznam odigranih vlog	28

PETER

Vinko Möderndorfer
Vaja zbor

Komedija
(krstna uprizoritev)

Režiser Franci Križaj

Dramaturg Krištof Dovjak

Lektor Arko

Scenograf Jože Logar

Kostumografka Darja Vidic

Glasbeni vodja in korepetitor Žarko Prinčič

Kipar Bojan Frantar

IGRAJO:

Peter	Miha Nemec
Župan Marjan Slovinc	Bojan Umek
Žika Črnogorc	Miro Podjed
Helenca	Barbara Medvešček
Eržen	Borut Alujevič
Joža Peršin - Joki	Janez Bermež
Dragec	Drago Kastelic
Anica	Jagoda Vajt
Ela	Maja Štromar
Silvester	Zvone Agrež
Vlado	Bruno Baranovič
Kertovka	Anica Kumer

Premiera 11. decembra 1998

Vodja predstave Sava Subotič • Šepetalka Ernestina Djordjevič • Lučni mojster Rudolf Posinek • Krojači Janja Sivka, Dragica Gorišek, Adi Založnik, Marija Žibret • Frizerka Maja Dušej • Odrski mojster Radovan Les • Rekviziter Drago Radakovič • Garderoberki Amalija Baranovič, Melita Trojar • Tehnični vodja Miran Pilko

Vinko Möderndorfer

Vinko Möderndorfer, leta 1958 rojeni Celjan, eno najbolj kreativnih imen naše sodobnosti, se nam tokrat predstavlja s svojo najnovejšo komedijo Vaja zborra, ki je letos zmagala na natečaju za žlahtno komedijско pero. Dramatik, režiser, pesnik in pisatelj, čigar besedila Prilika o doktorju Josefu Mengeleju in Camera obscura je SLG Celje uprizorilo pod njegovim režijskim vodstvom, prvo leta 1986, drugo leta 1990, je dobitnik več nagrad: Borštnikove nagrade za režijo (1986) Simovičevega besedila Potujoče gledališče Šopalović (PDG Gorica), Župančičeve nagrade mesta Ljubljane za zbirko novel Krog male smrti (1994), prve nagrade na anonimnem natečaju Radia Slovenija in WDR za radijsko igro Pokrajina (1994) (na WDR predvajana pod naslovom Die Landschaft), prve nagrade na anonimnem natečaju Radia Slovenija za radijsko igro Na sončni strani (1996), prve nagrade na anonimnem natečaju Borštnikovega srečanja za komedijo Štirje letni časi.

Poleg dveh svojih besedil je v našem gledališču režiral Cankarjev Za narodov blagor (1985), Feydeaujevo Bolho v ušesu (1985), Molièrjevega Zgrabite Sganarela (1987), Brechtovo Opero za tri groše (1988), Hiengovega Osvajalca (1998) in Shafferjevo Črno komedijo (1991). Pod njegovim režijskim vodstvom pripravljamo na Odru pod odrom slovensko prvo izvedbo besedila angleškega dramatika in režiserja Patrika Marberja Blížje.

Bibliografija Vinka Möderndorferja

Poezija: Rdeči ritual (1975), Prodajalna slik (1977), Pesmičice (1980), Mah (1981), Telo (1989), Male nočne ljubavne pesmi (1993), Kako se dan lepo začne (pesmi za otroke 1993), Madonca fleten svet (pesmi za otroke 1995)

Proza: Krog male smrti (1993), Tarok pri Mariji (1994), Čas brez angelov (1995), Tek za rdečo hudičevko (1996), Ležala sva tam in se slinila ko hudič (1996), Nekateri ljubezni (1997), Pokrajina številka 2 (1998)

Dramatika: Kruti dnevi (Cankarjev dom 1982), Prilika o doktorju Josefu Mengeleju (SLG Celje 1986), Help (SNG Maribor 1997), Camera obscura (SLG Celje 1990), Transvestitska svatba (SSG Trst 1994), Hamlet in Ofelija (SNG Drama Ljubljana 1994), Štirje letni časi (PDG Nova Gorica 1996), Jožef in Marija (Café teater Ljubljana 1996)

Radijske igre: Miši v operni hiši (RA SLO 1990), Snubitev (RA SLO 1991), Čarovnička Gajka (RA SLO 1992), Kristalni cvet (RA SLO 1993), Silvestrska noč (RA SLO 1993), Popolnoma resnične kriminalistične štorije /nadaljevanka/ (RA SLO 1993), Sredi vrtov (RA SLO 1993), Popki (RA SLO 1994), Vročna linija (RA SLO 1994), Deklica in zmaj (RA SLO 1995), Pokrajina (RS SLO, RAI, WDR 1995), Na sončni strani (RA SLO 1996)

Televizijske igre: Rož'ce s Kranjskega (TV SLO 1994), Brez sladkorja, prosim (TV SLO 1995), Drevo (TV SLO 1995) Pokrajina (TV SLO 1995), Srce (TV SLO 1998)

Krištof Dovjak

Teško je po koprivah mahat'

Zdi se, da gre pri Vaji zbora za dve temeljni okupaciji Möderndorferjevega komediografskega angažmaja, ki sta razvidni že v sami kompoziciji naslova te nove, na lanskoletnem natečaju za žlahtno komedijo nagrajene komedije. Gre za fenomena, s katerima je slovenska mentaliteta tesno povezana: fenomen zbora in fenomen vaje. V zvezi z njima postajamo Slovenci a priori smešni. Fenomen zbora, skupnosti, kolektiva predstavlja tisti prostor, ki omogoča individualnim napakam skrivališče in hkrati neosvojljivo utrdbo, v kateri lahko pritlehnost zaživi v okrilju neustavljivega mehanizma. Ta mehanizem, žal, z lahkoto obvladuje živo, pristno, spontano, iskreno energijo in voljo.

Imenujmo ta, po Bergsonu prevzet mehanizem, ki ureja karakternost komično, precej statično, vendar tudi dovolj situacijsko Vajo zbora, mehanizem samozadostnosti. Samozadostnost, značilna že za občane Cankarjeve doline, je ena ključnih slabosti slovenske mentalitete in zato tudi tako priljubljena tema slovenskih komediografov. Samozadostnost, ki je vsekakor del nas vseh, lahko razumemo kot del nečesa zlega znotraj nas samih. Nad njim verjetno lebdi drobec dobrega, imeno-

van samokritičnost. Konflikt med samozadostnostjo in samokritičnostjo znotraj posameznika je verjetno večji, kot ga zavestno občutimo.

Človeška narava je taka, da poskuša zavarovati svojo samozadostnost. Zdi se, da je eden neprebojnih ščitov samozadostnost ravno fenomen zbora, tiste in-

stitucije človeške kulture, ki združuje ljudi in jih ob tem bolj kot plemeniti, nadzoruje. Zbor predstavlja varno območje, v katerem na veletokih življenja slehernik najde svoje tople rokave. V njih lahko greje svoja jajčeca, iz katerih se ponavadi izležejo majhne muhe, imenovane kaprice, in nadležni komarji, imenovani pretencioznost za vsako ceno.

Junaki Möderndorferjeve Vaje zbora so podobni pacientu, ki sicer ve, da je okužen z borelijo, vendar verjame v svojo energijo in je prepričan, da bo infekcijo premagal z zaplankano avtosugestijo. Konfrontacija med samozadostnostjo in samokritičnostjo je v občanih Möderndorferjeve Goličave presežena, premagana. Konfrontacije zato iščejo tam, kjer jih ni in jih ne bo. Infekcija pa se nezadržno širi, kot rdeči krog po piku klopa ali komarja.

ŽUPAN MARJAN SLOVENC

Jajčeca samozadostnosti v toplih ro-kavih nepretočnosti so močan, vsepo-vsod prisoten segment slovenske druž-be, ki mu lahko pokažemo ogledalo in proti njihovem širjenju dvignemo gla-vo predvsem v tistih trenutkih, ko nam nekdo neupravičeno podtika solidnost, se ob tem muza in s svojimi tipično slo-vensko prizanesljivimi in diletantskimi hm-h-ji želi razbiti gnečo in resnično ustvarjalno energijo v njej. Vaja zbor-a je dovolj močna in primerna satira, s katero ravno na takšno zmrdovanje lahko poka-žemo.

Medmeti zmrdovanja so pri Möderndorferjevi Vaji še kako prisotni, v vsej pomenskosti - če ne v samih didaskalijah, ti-čijo v gibu, mimiki. Izra-ženi so predvsem pri mojstrih pevcih, ki zara-di lastne samozadostno-sti, vsak na svoj način in vendar s skupnim ime-novalcem kokošje-pete-linjega "jaz vem, jaz znam", ženejo svoje zmožnosti preko mere in ustvarjajo ti-sto resnično nepotrebno gnečo, ki duši produktivno in ustvarjalno. Njihov skupni imenovalec je odraz diletantiz-ma, ki raste in raste.

Möderndorferjeva Vaja zbor-a se ukvarja s problemom diletantizma in s perečim problemom njegovega finan-siranja. Finansiranje zbor-a in vso pod-poro, ki jo ima zbor današnje Goličave v županu in župniku ter v končni fazi v vladi in njeni kompromisarski politiki,

ki sledi načelu "bolje vražji učenec re-petent na vasi kot vrag v mestu", Möderndorfer obsoja ter skozi optiko smešenja neprizanesljivo kaže na resnič-ne mrtve rokave, v katere odteka de-nar iz proračuna.

Drug pojav, ob katerega trči Möderndorferjeva komediografska ost, je vaje. Vaja se v vsej komediji/satiri kaže kot opravičilo za "cug" in "narezek". Petje in njegova kakovost nista bistvena, bis-tena je kvazi vaška družabnost, v ka-teri lahko vsesplošni "umetniški" potencial najde svoje mesto: umet-nost postaja koristna za-to, ker s pomočjo spon-zorja lahko privarčuješ večerjo. Pri tem se lah-ko ves čas povečuješ in paziš, da bo igra umetni-ka padla na plodna tla, kajti prej ali slej se bo že našel nekdo, ki bo "zabi-to enajstmetrovko" glad-ko požrl in športno zaploskal lepi igri. Vaja kot fenomen, s katerim se ukvarja Möderndorferje-

ŽIKA ČRNOGORC

va komedija/satira, je tisti slovenski po-jav, ki združuje prijetno s koristnim in potrjuje vsakega posameznika v njego-vem sekljanju klobasic. Hkrati je vaja v Alojzijevev hramu tisti nadzorni me-hanizem oblasti, ki drži vsakršno pohuj-šanje na varni distanci in že omenjene-ga hudičevega učenca repetenta prive-že na šolsko klop pred tablo, na kateri se kaže "moja zelena dolina v omam-nih zvokih harmonike". Konec dober, vse dobro.

Mar res? Mar ni razplet Möderndorferjeve satire tisti signal, ki opozarja, da ni dobrega konca, čeprav se tak zdi? Mar ni ta nenadni preobrat, ko se Peter, figura "profesionalca" in hrepenelca po slavi, zlomi, ko se umakne, lahko rečemo, skrajno neprofesionalno pobegne, bistven signal Vaje zbora? Peter je podpisal pogodbo. Pripeljal je zbor na takšno raven, da lahko ubrano zapoje. Dal je vse od sebe. Dokazal se je kot profesionallec, pa vendar je ob koncu videti

Cankarju. Slepo je podpisal pravila igre že na samem začetku, slepo je zdrvel Helenci v objem in v tem objemu gojil svoje "mokro cvetoče rož'ce". Na koncu prizna pridobitniški sistem družbe, prizna triumf promocije podjetništva, ki mu je cilj nogometna enajsterica, triumf cerkvene institucije, katere cilj je daleč od resnične vere, kot tudi triumf državne, vladne institucije. Slednja ima v Vaji zbora kaj rada tiste dejavnosti, ki ne predstavljajo demokratičnega raz-

HELENCA

ERŽEN

najbolj smešen diletant. Njegov pravi značaj stremuha in povzpetnika, večnega godrnjača in tipičnega samozadostneža, ki zaradi višine honorarja trapašto podpiše pogodbo, preden jo prebere, je razkrit. Peter se skrajno neprofesionalno umakne in razvrednoti edini veljavni dogovor, ki v Vaji zbora obstaja. Resda je izigran, ampak temu je čisto sam kriv. Lahko bi bil bolj zvit, pa je preveč podcenjeval Goličavce, podobno kot Zlodej Šentflorjance pri

krinkavanja, temveč kvazi demokratično masko, ki kot nekakšna nadomestna posoda lovi znoj profesionalnih igralcev, ki jim gre trenutno za obstoj. Ta maska ali poplesavajoča taktirka v županovih rokah s samo umetnostjo nima nobene zveze in Peter, profesionallec, se pred njo znajde v vlogi človeka, ki mu je usojena borba z mlino na veter. Don kihotsko živi v iluziji, ob tem pa ni sposoben krmariti med interesi sponzorstva in umetnostjo. Odnos med

sponzorstvom in umetnostjo bi moral biti verjetno zakonsko tako urejen, da bi sponzor imel ekonomski motiv za mecenstvo, da bi se svojih vsebinskih omejitev natančno zavedal in se jih držal. V Vaji zbor, na Goličavi ni tako, ampak je tako, kot je v resnici: smešno in trpko. Situacija dramskega dogajanja Möderndorferjeve satire je zadosten pokazatelj razmer, katerih posledice so boleče za profesionalno kulturo in s tem tudi za slovensko institucionalno gledališče, za katero se ne ve točno, kako bo končalo, ne glede na dosežke, ki verjetno trenutno pomembno utrjujejo zavest ne samo naroda, ampak tudi družbe, da je sposobna preživeti, in to ne samo materialno. V Vaji zbor prav Peter, s tem ko se umakne, omogoči resda zaradi svoje nemoci in osamljenosti, in to je, se zdi, ključni signal Möderndorferjeve Vaje zbor -, da se na področju, ki je rezervirano

za duhovne vrednote družbe, razraste politična demagogija. Ta, jasno, dirigira s smehljajočim se obrazom "konec dober, vse dobro" samozadostnosti in zaliva tople rečne rokave, v katerih ni, razen tisoč in tisoč sluzastih jajčk, nobenega presežka.

Glavni predstavniki te slovenske valilnice, ki je, vsaj bojazen je taka, vse bolj potisnjena v mrtvi rokav neke evropske reke, ki ji pravimo, podobni Mojzesovim ovčkam pred prihodom v

obljubljeno deželo, kulturna politika in ki ima odnose med državo, podjetništvom in umetnostjo bolj ali manj točno določene, so v Möderndorferjevi Vaji zbor župan, Eržen, župnik. Navidezni "konec dobro, vse dobro" je ubranost zbor. Ob tej ubranosti ni več pomembno, v čigavih rokah je taktirka. Pevci so s Petrovo pomočjo dosegli zavidljivo izvajalsko raven. Pomemben in pomenljiv je vtis preseženih razprtij, ki ga ustvari župan s prevzemom dirigentske vloge. Taktirka, ki le navidez vetri napeto ozračje, v katerem postaja jasno, da prihodnost kvalitete petja ni zagotovljena, je prispodoba zlagane harmonije med finančnim investiranjem in umetniško kvaliteto. Slednja trpi na račun izpolnjenih statistik in je primorana požirati od različnih svetovalcev/ekspertov, ki jih dovolj jasno prikazuje Eržen, osebna mnenja, ki so nadomestila za tehtno in

strokovno analizo.

Peter - Umetnik je v Vaji zbor, v njenem razpletu pomensko zreduciran na funkcijo "letečega bika", osemenjevalca. Vsi ostali so družba, ki profitira. Profitira kratkoročno, navidez. Navideznost je tista omama, zaradi katere so vsa sredstva dovoljena. Peter daruje svoje seme; tako na kulturnem polju kot na natalitetnem. V obeh primerih je njegova prisotnost koristna in potrebna. Vendar, tipično, samo do neke me-

JOŽA PERŠIN - JOKI

je, naprej ne, naprej je nevarno. In ker je nevaren, ga je treba onemogočiti. V obeh primerih, tako na ravni pripravljanja pevskega programa kot na ravni semenskega bankirja, je Peter videti sila smešen. Po načelih komičnega, ki ga prikazuje kot človeka, za katerega mestoma lahko rečemo, da se posveča bolj telesnim, materialnim kot pa duhovnim vrlinam, je za vse lahko kriv sam, vendar verjetno ni tako. Ko se zave, kako izigran, onemogočen in izkoriščen je, udejanji svoj "dost' 'mam". Z njegovim distanciranjem do takšnega pojmovanja umetniškega dela, kot ga izkusi, se Möderndorferjeva satira loteva naše družbe kot družbe, ki odplakuje energijo v zatohle rokave slovenske časovne konstante, v kateri velja: "Plavaj, in Bog ti bo pomagal iz te brozge."

Jasno je, da se je Bog že zdavnaj razjokal nad nami in to tudi razodel preroku Cankarju, h kateremu se Möderndorferjeva komedija v mnogočem vrača z zdravo, duhovito distanco z nakazano lahkotnostjo in s pisano paleto značajev, ki lahko zaživijo tudi s toplim spominom na Brešanovega Hamleta v Mrduši donji. Uprizoritev Vaje zboru je pomembna tudi zaradi odgovornosti do slovenske komediografije, ki si zasluži pravo mesto in priznanje, saj je prevečkrat zviška potisnjena v senco tujih mojstrov.

Junaki naše igre, semena, ki klijejo na dobri zemlji, so lahko koprive ali žitno klasje. Z njimi lahko mahamo in po njih lahko udrihamo. Lahko se jim smejemo, lahko z njimi smeh ustvarjamo. V obeh primerih smo cepci, ki dvigajo prah in ločujejo pleve od zrnja. In biti cepec v času, ko je težko kar koli spremeniti, lahko pa se je smejati, je posebna oblika ponosa, ponosa Cankarjevega vagabunda, ki zvest sebi in borni popotnici, ki jo je pripravljen žrtvovati za ogledalce, hodi od replike do replike in oživlja to, kar drugi dušijo. In če je Möderndorferjeva Vaja zboru "vzporrednica nekemu drugemu zboru", je le-temu treba pokazati in dokazati ubranost. Vrniti se k ljudem, za ljudi, takšna naj bi bila politika, ki jo vsi sanjamo. Gledališče v tem primeru ni stvar sanj.

DRAGEC

Vaja zboru ponuja pisano in živo paleto značajev, ki predstavljajo našo družbo. Ta je podobna tistemu junaku iz vica, ki stalno udriha po eni klavirski tipki in ob tem zabrusi vrhunskemu pianistu, recimo Hinku Haasu, da je sam že našel pravi ton, medtem ko ga on, Hinko, še išče.

Vaja zboru s svojimi smešnimi tipinjami in tipi ne poudarja za Cankarja značilnih temnih odtenkov, ampak kot komedija/satira predstavlja bistro in hodomušno igro, ki izvabi spontan, sproščen smeh.

Dr. Alojzij Odar

IV. Razlika med katoliško akcijo in verskimi ter katoliškimi društvi*

29. Kako delimo društva, ki delujejo med katoličani?

Društva, ki delujejo med katoličani, delimo v verska ali cerkvena društva in v katoliška društva.

ska društva pa tudi humanitarna in narodoljubna društva.

Katoliška društva, kakor tudi cerkvena društva se od teh svetnih društev dobro razlikujejo.

Ako n.pr. Cerkev ustanovi dobrodel-

ANICA

ELA

Verska ali cerkvena društva so tista društva, ki jih Cerkev ustanovi ali prevzame za svoja. Katoliška društva pa so necerkvene organizacije katoličanov.

Katoličani živimo tudi v raznih svetnih društvih, to je takih društvih za svetne cilje, ki nimajo namena dosegati svojih ciljev v skladu z načeli katoliške vere. Sem spadajo razna gospodar-

no organizacijo (karitativno organizacijo), ki skuša iz nadnaravnih nagibov pomagati revežem, je taka organizacija cerkvena. Ako ustanove organizacijo z istim namenom katoličani, je organizacija katoliška. Ako se dobrodelna organizacija ne ozira na nadnaravne nagibe, marveč le na humanost, človekoljubnost in podobno, je organizacija svetna.

* Četrto poglavje (Razlika med katoliško akcijo in verskimi ter katoliškimi društvi), iz katerega so predstavljena podpoglavja 29, 30, 31, je del publikacije *Katoliške akcije v Sloveniji*, zvezek IV., *Katekizem o Katoliški akciji z razlago*, ki ga je sestavil dr. Alojzij Odar in ga je natisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani leta 1939.

Verska društva ustanavlja ali odobruje kot cerkvena društva cerkvena oblast oziroma tisti, kateremu je cerkvena oblast to pravico podelila (kan. 686 cerkv. zak.).

30. Kateri je namen verskih ali cerkvenih društev?

Namen verskih ali cerkvenih društev je skrbeti za globlje versko življenje svojih članov in opravljati kakšno bogoljubno ali karitativno delo (kan. 685 cerkvenega zakonika).

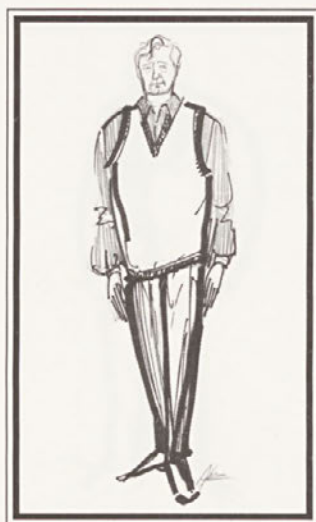
Cerkev verska društva zelo priporoča. Kan. 684 cerkv. zak. pravi, da je treba pohvaliti tiste vernike, ki se vpišejo v verska društva. Obenem pa svari vernike pred tajnimi, obsojenimi, prevratnimi in sumljivimi društvi.

Verska društva so v organizaciji Cerkve zelo pomembna v dveh oziarih. Prvič dopolnjujejo duhovniške službe in redovništvo. Drugič pa skušajo pritegniti vernike k bolj intenzivnemu verskemu in cerkvenemu delovanju.

Početek verskih društev sega že v četrto stoletje. Pozneje je njih število močno narastlo. Njihovi nameni so bili zelo različni, večina med njimi pa se je pečala s poglobljanjem verskega in zlasti molitvenega življenja. Od konca 16. stoletja dalje pa so začeli ustanavljati zlasti organizacije z dobredelnimi

nameni. Doba prosvetljenosti (jožefinizem v Avstriji) ni bila naklonjena verskim organizacijam. V 19. stoletju so zopet ustanovili več cerkvenih organizacij, poleg teh pa so začeli ustanavljati v tem času tudi tako zvane katoliške organizacije zlasti v Nemčiji pa tudi v Avstriji.

Včasih slišimo pritožbe proti verskim in tudi katoliškim društvom, češ da trgajo župnijo in župnijsko "občestvo"; zaradi društev da se vse razceplja in zato ni enotnega nastopa katoličanov. Na te pritožbe je odgovoriti takole: Mogoče je, da so kje pretiravali z verskimi in katoliškimi društvi, da so brez potrebe ustanavljali razna verska društva z istimi ali skoro istimi cilji. Tudi to je mogoče, da je kdo zaradi društev zamenjal skupno versko življenje. Toda vse te pritožbe ne zadenejo verskih društev, marveč tiste, ki niso poznali prave meje pri organizacijah

SILVESTER

in zlasti tiste, ki so organizacije le ustanavljali, ne pa jih tudi vodili in z njimi in v njih delali.

Odločno pa moramo zavrniti tiste, ki pod raznimi nekatoliškimi vplivi napačno dajo verska in katoliška društva na sploh, ki omalovažujejo moč organizacije v verskem in katoliškem življenju, ali celo trdijo, da organizacije kot take nasprotujejo evangelijski svobodi.

Veliki cerkveni učitelji, n. pr. sv. Frančišek Saleški, sv. Alfonz Liguori, so

močno priporočali verske organizacije.

Papež Pij XI. je v nagovoru z dne 27. avgusta 1935 takole utemeljeval potrebo verskih organizacij: "Vi imate namen - govoril je zastopnikom verskih organizacij - krepiti in čim bolj izpopolniti svoje organizacije. Ni je misli, ki bi bila bolj koristna, bolj potrebna, zakaj zadane namreč samo bistvo stvari, tudi dobri Bog Stvarnik nam v vsem, kar je, govori, da se moramo organizirati. Kar zremo stalno v delih dobrega Boga, v zemljskem in nebesnem vesoljstvu, na suhem kakor v neizmernih morjih, v dolinah kakor na gorskih vrhovih, kar zremo, je čudovito; namreč

vesoljstvo je
organizirano

Poleg organizmov, v katerih je moč in očita modrost organiziranja, so majhni organizmi, kar nevidni, včasih skoro nevidni, in vendar vedno v vseh najdemo organizacijo.

Organizacija je pogoj, je tajna življenja. Vsa ta čudovitost življenja je odvisna od organizacije, ki vlada povsod, tudi tam, kjer ni mogoče govoriti o organskih bitjih, v rudninskem svetu, ki se celo imenuje neorganski svet; v rešnici pa je organizacija tudi v njem. Velike skale in najmanjši kristali razodevajo organske zakone, zakone, ki so vodili njihovo tvorbo in ki vodijo njihovo ohranjenje in se zato oni tem zakonom pokore.

Organizacija je neizogibna. V naših dneh vidimo, da se vse organizira, celo zlo. Zle sile se organizirajo na tako silen način, da se njihova moč silno pomnoži in deluje na daljave. Treba je, da se tudi dobro, tudi dobre sile, tudi plemeniti podvigi organizirajo.

Če ni organizacije, kaj še ostane? Ničesar, razen partikularizma in individualizma; ubogi besedi, o njima velja, kakor je rekel star avtor, da sta frigida verba, mrzli besedi."

(Podčrtal K. D.)

VLADO

Katoliška akcija se po namenu razlikuje od verskih društev. Glavni namen verskih društev je skrb za globlje versko življenje članov. Katoliška akcija pa ima namen s svojimi člani pridobiti druge ljudi za Kristusa; potrebno sredstvo za to pa je globoko versko življenje njenih lastnih članov. Glej tudi vprašanje 16.

31. Koliko vrst verskih ali cerkvenih društev je?

Cerkvenih ali verskih društev so tri vrste:

1. tretji redovi;
2. bratovščine;
3. pobožne zveze.

Tako deli verska društva cerkveni zakonik (kanon 700). Verskih društev je zelo veliko število; zakon jih deli v tri

vrste ali tipe. To so navadna cerkvena društva, katerih člani morejo biti verniki, redovniki in duhovniki. Katoliška akcija ne spada med ta verska društva, marveč je nekaj posebnega.

Gornja delitev verskih društev je izvedena, oziraje se na namen društev. Po

tem, kakšna je organizacija v društvu, delimo verska društva v sodalicije (korporacije) in v ostala društva. V sodalicijih je organizacija strumna, v ostalih društvih pa je bolj ohlapna.

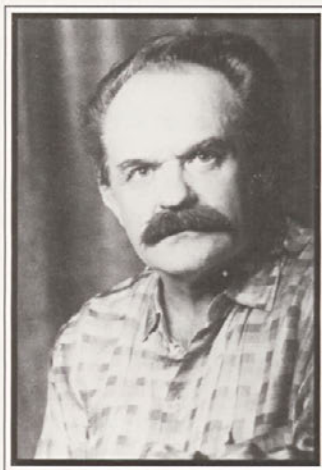
(Podčrtal K. D.)

KERTOVKA

JANEZ BERMEŽ **dobitnik Borštnikovega prstana**

Igralec Janez Bermež je stalni član Slovenskega ljudskega gledališča Celje nepretrgoma že od 15. 8. 1962. V tem času je na naših odrskih deskah ustvaril čez sto petdeset vlog in zanje prejel številna najpomembnejša priznanja za gledališko ustvarjalnost: **diplomo Borštnikovega srečanja** za vlogo Poljanca (sezona 1980/81), **nagrado Prešernovega sklada** za izjemne stvaritve zadnjih dveh sezon v SLG Celje (sezona 1982/83), **diplomo za najbolj dognan odrski jezik posameznega igralca** za vlogo Dr. Grozda (sezona 1988/89), **nagrado Sklada Staneta Severja** za vlogi Geronta in Gospoda plemenitega Prasetnika (sezona 1988/89), **nagrado žlahtni komedijant** na Dnevih komedije v Celju za vlogo Argana (sezona 1992/93), **zlati grb mesta Celje** za vrhunske umetniške dosežke v Slovenskem ljudskem gledališču Celje (sezona 1993/94).

Predanost gledališki hiši, zapisanost igri in besedi, kreativna eruptivnost, aristokratska čutnost - to je samo nekaj zlatih drobcov Janeza Bermeža, zlitih v prstan umetniške moči in zvestobe, ki smo ju deležni publika in kolegi v gledališču.

Iskrene čestitke!

SEZNAM VLOG JANEZA BERMEŽA OD LETA 1962 DO LETA 1998

Sezona 1962/63

Don Mendo v Calderónovem Sodniku Zalamejskem, **Sebastijan** v Shakespearijevem Kar hočete, **Dane** v Budakovem Metežu, **Pomočnik** v Frischevi Andorri, **Camille Sevigne** v Achardovi Odkritosrčni lažnivki, **Prvi bolničar** v Arrabalovem Pikniku na bojišču;

Sezona 1963/64

David v Remčevih Srečnih zmajih, **Maiguire** v O'Caseyjevi Senci pravega moža, **Sedmi igralec** v Rivemalovem Re-

zervistu, **Človek s sosednje farme** v O'Neillovi Strasti pod brestu, **George Bernard Shaw** v Kiltyjevem Dragem lažnivcu;

Sezona 1964/65

Poročnik Kristijan, **Drugi meščan** v Lukičevem Dolgem življenju kralja Osvalda, **Eneja Silvij Piccolomini** v Novačanovem Hermanu Celjskem, **Razbojnik** v Šinkičijevi Pojoči skrinjici, **Drugi slepar** v Andersenovih Cesarjevih novih oblačilih, **Razumihin** v Do-

stojevskega Zločinu in kazni, **Maks** v Cankarjevem Kralju na Betajnovi, **Ferdinand** v Shakespearjevem Viharju, v Ringaraja ali Satirični večer nastopil kot **interpret**, prav tako **interpret** v Večeru slovenske poezije;

Sezona 1965/66

Marki Poza v Schillerjevem Don Carlosu, **Robert Časl**, zasebnik v Medvedovem Rendes-vous, **Spodrepiga** v Seilerjevem Klovnu in njegovem cirkusu, **Šiba**, razuzdani starec v Novačanovi Veleji, **Georges** v Sartrovih Umazanih rokah, **interpret** v Mikelnovi Inventuri;

Sezona 1966/67

Julijan Ščuka v Cankarjevem Za narodov blagor, **Rochefort**, **Rabelj** v Dumasovih Treh mušketerjih, **Medved** v Šurinove Dedku Mrazu, **Bernabe** v Benaventejevi La Malqueridi, **1. detektiv** v Smoletovem Cvetju zla;

Sezona 1967/68

Nadučitelj v Cankarjevih Hlapcih, **Brettschneider** v Brechtovem Švejku v drugi svetovni vojni, **Kralj** v Škufčevi Trnuljčici, **Vitez pl. Ripafratta** v Goldonijevi Krčmarici Mirandolini, **Kreon** v Sofoklejevem Kralju Ojdipu, **Gospod Henri** v Anouilhovi Evridiki;

Sezona 1968/69

Beli v Lebovičevih Srebrnih vezeh, **Martin** v Roksandičevih Ptičih brez jate, **Kraljevi glasnik** v Roševi Čarobni piščalki, **Nil** v Gorkega Malomeščanih, **Oscar** v Simonovem Zares čudnem paru, **Doktor Kajus** v Shakespearjevih Veselih Windsorčankah;

Sezona 1969/70

Martinek v Jurčičevem Desetem bratu, **Henri** v Sartrovih Nepokopanih mrtvecih, **Energetik** v Kislingerjevih Pregonih iz raja, **Hovstad** v Ibsnovem Sovražniku ljudstva, **Hubert** v Vebrovi Ugrabitvi;

Sezona 1970/71

Jošt v Župančičevi Veroniki Deseniški, **Profesor za nemško književnost** v Friedellovem in Polgarjevem Goetheju, **Tulpenheim** v Linhartovi Županovi Micki, **Zdravnik** v Žmavčevi Sekiri, **Kralj Peter** v Büchnerjevih Leonceu in Leni, **Kalidamates** v Plautovi Mostalerii ali Hišnem strahu;

Sezona 1971/72

Skušnjavec in **Vitez** v Eliotovem Umoru v katedrali, **Karel** v Jovanovičevih Norcih, **Luther Gascoine** v Lawrenceovi Snahi, **Obmejni uradnik** v Horvathovem Figaro se ločuje, **Mihajla Aleksandrovič Rakitin** v Turgenjevem Mesecu dni na kmetih, **Mestislav** v Levstikovem Tugomerju;

Sezona 1972/73

Aleksander Veliki, **Duh** v Marlowovi Tragediji o doktorju Faustu, **Mlakar** v Cankarjevih Romantičnih dušah, **Glasnik** v Sofoklejevi Antigoni, **Boris Aleksejevič Trigorin** v Čehovovi Uti;

Sezona 1973/74

Interpret v Štihovem Za staro pravdo, **Grof Magnifico** v Fritzovem Kralju Malhusu, **Friderik** v Rudolfovem Celjskem grafu na žrebcu;

Sezona 1974/75

Klitander v Molièrjevem Ljudomrzniku, **Minister Kima** v Žmavčevem Pavlihi in malo čez les, **Leposlav** v Jarryjevem Ubu Kralju ali Poljakih, **Gospod** v Wudlerjevemu Perpetuumu mobile, **Kulturni delavec** v Kozakovem Kralju Matjažu;

Sezona 1975/76

Ametistov v Bulgakovovem Zojkinem stanovanju, **Dramaturg Palčič** v Jovanovičevem Igrajte tumor v glavi in osnaževanje zraka, **Vojvoda Alexander**, **Cosimo de Medici** v Mussetovem Lorenzacciu, **Dacar** v Cankarjevem Pohujšanju v dolini šentflorjanski, **Vitez**, **Hlapec** v Skofičevem Gospodu s Preseka;

Sezona 1976/77

John Proctor v Millerjevih Salemskih čarovnicah, **Stric** v Lužanovih Zlatih časih, lepih krasih, **Matti** v Brechtovem Gospodarju Puntili in njegovem hlapcu Mattiju;

Sezona 1977/78

Nadučitelj v Partljičevem Oskubite jastreba, **Gaetano Gioia**, **Mario Cavardossi** v Zupповi Tosci, **Poročnik** v Šehovičevih Kurbah;

Sezona 1978/79

Veršinin v Čehovovih Treh sestrah, **Robi** v Žmavčevi Pindarovi odi, **Mojster Arden** v Anonimusovem Mojstu Ardu;

Sezona 1979/80

Minister Kima v Žmavčevem Pavlihi in malo čez les, **Poljanec** v Cankarjevi Lepi Vidi, **Lord Herington** v Inkreto-

vem Play Linhart, **Tonač** v Lužanovem Rdečem mlinu, **Boyet** v Shakespearjevem Ljubezni trudu zaman;

Sezona 1980/81

Alfi v Wudlerjevemu Odprite vrata, **Oskar** prihaja, **Teiresias** v Evripidovih Bakantkah, **Svetozar Mitić** v Jovanovičevi Prevzgoji srca (Karamazovi), **Prvi igralec** v Shakespearjevem Hamletu;

Sezona 1981/82

Bartolič v Klečevi Polki, **Dr. Wangel** v Ibsnovi Gospe z morja, **Dorant** v Molièrjevem Žlahtnem meščanu, **Jakobov gospodar** v Kunderovih Jakobu in njegovem gospodarju;

Sezona 1982/83

Antonio Salieri v Shafferjevemu Amadeusu, **Lenart Urančin - Puhšperger** v Goljevščkove Srečanju na Osojah, **Kir Panajotis** v Stefanovskega Let na mestu, **Mejak** v Mikelnovih Mor. pol. kvalif. tov. Gubca;

Sezona 1983/84

Škofov tajnik v Poniževem Škofu Tomažu Hrenu, **J. V. Perina** v Havlovem Obvestilu, **Don Salluste de Bazan** v Hugojevemu Ruyju Blasu;

Sezona 1984/85

Astrov v Čehovovem Stričku Vanji, **Sir Jaspas Cepetin** v Wycherlyjevi Podeželanki, **Dr. Anton Grozd** v Cankarjevemu Za narodov blagor;

Sezona 1985/86

Edward Tappercoom v Fryevemu Gospa ne bo zgorela, **Hudabivški Vid** v

Lainščkovih Samorastnežih (tristota premiera SLG Celje), **Malatesta** v Hrističevih Savonaroli in njegovih prijateljih, **Halvard Solness** v Ibsnovem Stavbeniku Solnessu;

Sezona 1986/87

Malvolio v Shakespearjevem Kar hočete, **Borči** v Mikelnovi Večerji v vili P., **Florestan Mississippi** v Dürrenmattovem Zakonu gospoda Mississippija, **Starec** v Strindbergovi Sonati strahov;

Sezona 1987/88

Geronte, pl. Prasetnik v Molièrjevem Zgrabite Sganarela, **General Burgoyne** v Shawjevem Hudičevem učencu, **Peter kralj, Pavel kralj** v Peršakovih Petru in Pavlu;

Sezona 1988/89

Jonathan J. Peachum v Brechtovi Ope-ri za tri groše, **Nevestin oče** v Lorcovi Krvavi svatbi, **Volpone** v Zweigovem Volponu;

Sezona 1989/90

Albin Korže v Kodričevem Vida vidim, **Felipe** v Hiengovem Osvajalcu, **Vojvoda de Richelieu** v Dumasovem Pokvarjencu ali Lepoti in moči;

Sezona 1990/91

Župnik v Cankarjevih Hlapcih, **Pozzo** v Beckettovem Čakajoč na Godota;

Sezona 1991/92

Genadij Panfilovič v Bulgakovovem Škratlatnemu otoku, **Polkovnik Melkett** v Shafferjevi Črni komediji;

Sezona 1992/93

Daniel v Schillerjevih Razbojnikih, **Argan** v Molièrjevem Namišljenem bolniku, **Herman II. Celjski** v Novačanovem Hermanu Celjskem;

Sezona 1993/94

Carl Salter v Pirandellovem Kot me ti hočeš, **Pastor Manders** v Ibsnovih Strahovih;

Sezona 1994/95

Babusch v Brechtovih Bobnih v noči, **Čepon** v Krajncèvem Detektivu Megli, **Beneški dož** v Shakespearjevem Beneškem trgovcu, **Bonaventura** v Župančičevi Veroniki Deseniški;

Sezona 1995/96

Hero v Anouilhovi Skušnji ali Kaznovani ljubezni, **Kellerman** v Kohoutovem Patu ali Igri kraljev;

Sezona 1996/97

Več vlog v Shafferjevem Gorgoninem daru, **Igralec** v Müllerjevi Eksploziji spomina;

Sezona 1997/98

Alfred Doolittle v Shawjevem Pigmalionu, **Natakar** v Cooneyjevem Ministru v škripcih, **Brazilec** v Zupančičevem Nemiru;

Sezona 1998/99

do 11. decembra 1998
Marki de Sade v Weissovih Zasedovanju in usmrtitvi J. P. Marata..., **Joža Peršin - Joki** v Möderndorferjevi Vaji zboru;

Več kot sto petdeset vlog igralca Janeza Bermeža v njegovi še nikakor ne končani in uspešni karieri, ki daje nenadomestljiv umetniški pečat tako celjskemu kakor vsemu slovenskemu gledališču, je težko do popolnosti ustrezno predstaviti v tako drobni publikaciji, kot je gledališki list. Hiter sprehod z nekaj fotografijami in nekaj kritikami skozi "štiri desetletja", ki jih dopolnjuje in osmišlja Janez Bermež, skupaj s skoraj vsako sezono drugačnim igralskim ansamblom, je skromen poklon igralcu in vsem tistim (čeprav tu prezrtim), ki so z njimi sodelovali, mu dajali in od njega sprejemali. Hkrati pa je ta skromni poklon podpora ugotovitvi Jagode Vajt (v intervjuju v Večeru), da največji slovenski igralci nimajo svojih monografij. Janez Bermež je vsekakor igralec, ki bi si jo zaslužil.

ŠESTDESETA LETA

P. Calderón de la Barca:
SODNIK ZALAMEJSKI
Režiser B. Gombač
Premiera 4. 10. 1962
(Sezona 1962/63)

Debi v vlogi Don Menda

Omeniti pa je le še treba Janeza Bermeža (obubožanega don Menda) in Volodjo Peera (Nunjo, njegovega služabnika), ki sta parafrazirana v Don Kihota in Sančo Pansa z zgovorno močjo ilustrirala in dopolnjevala podobo krhanja v španski družbi konec sedemnajstega stoletja, ob koncu španskega "zlatega veka".

A. Inkret, Celjski tednik

J. Bermež, V. Peer

J. Bermež, M. Mencej

I. Cankar: ZA NARODOV BLAGOR
Režiser M. Korun
Premiera 7. 10. 1966
(Sezona 1966/67)

V vlogi Julijana Ščuke

Silovitost teksta in nosilne misli, ki jih je položil Cankar v usta žurnalistu Julijanu Ščuki, so našle ustreznega interpreta v Janezu Bermežu, ki ni toliko z akcijo kakor ravno z odlično govornostjo izoblikoval človeka-hlapca, ki v pravem trenutku tvega svoje ugodje za resnično človečnost.

H. Savod, Celjski tednik

J. Bermež, B. Grubar

J. Jurčič: DESETI BRAT
 Režiser F. Križaj
 Premiera 26. 9. 1969
 (Sezona 1969/70)

V vlogi Desetega brata
 Naslovno vlogo je oživil Janez Bermež s poudarkom na umski prizadetosti in z razgibano zunanjo igro.

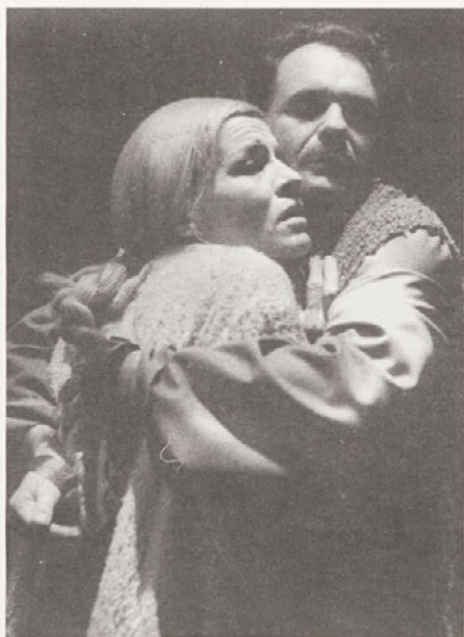
J. Koruza, Ljubljanski dnevnik

SEDEMDESETA LETA

A. Miller: SALEMSKE ČAROVNICE
 Režiser F. Križaj
 Premiera 8. 10. 1976
 (Sezona 1976/77)

V vlogi Johna Proctorja
 Proctor je sprva le erotično zamajan polnokrven in naravno preprost moški, ki se ob ohlajeni ženi spozabi z Abigail in v spletu dogodkov šele kasneje zdrkne v moralno in etično mejno situacijo, v kateri se pogumno obtoži zakonolomstva, da bi ženo rešil pred sodiščem, v kateri pa, ko gre samo oziroma na videz samo še za njegovo čast, v začetku omahuje med formalnim DA in NE, ves zdrav, krvav in navezan na življenje in zemljo. Janez Bermež je prepričljivo ustvaril takega Proctorja in s tem gotovo eno svojih najboljših vlog.

J. Snój, Delo

J. Šmid, J. Bermež

B. Wudler: PERPETUUM MOBILE

Režiser V. Soldatović

Premiera 14. 3. 1975

(Sezona 1974/75)

V vlogi Gospoda

Za Bermeža je to ponovno ena velikih vlog. [...] Sugestiven, posrečen, vsestransko gibek, z občutkom za groteskno.

A. Lah, Dialogi

M. Mencej, J. Bermež

I. Cankar: LEPA VIDA

Režiser M. Korun

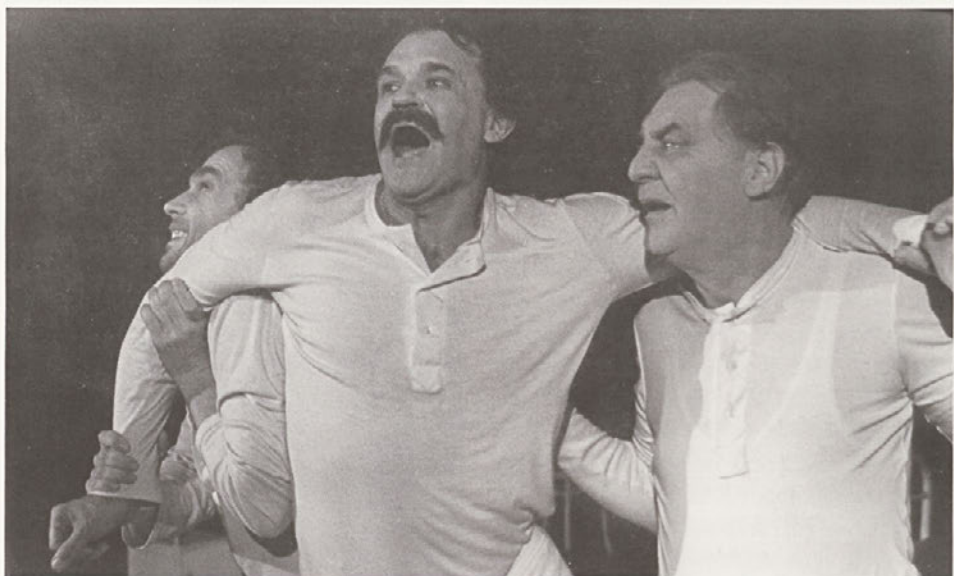
Premiera 28. 9. 1979

(Sezona 1979/80)

V vlogi Poljanca

Umirajoči bolnik hrepenenja, Poljanec Janeza Bermeža, je prepričljivo sooblikoval postopno razgaljanje te bolezni v neizbežno, k smrti vodečo, v človeškost vračajočo se usojenost.

V. Taufer, Naši razgledi

B. Veras, J. Bermež, P. Jeršin

OSEMDESETA LETA

P. Shaffer: AMADEUS
Režiser D. Mlakar
Premiera 24. 9. 1982
(Sezona 1982/83)

V vlogi Antonia Salieria

Na sceni Mete Hočvarjeve, ki je ozadje odra pregradila z zaprtimi vrati, kakršna vodi v cesarsko-kraljevo rezidenco, je preigraval Janez Bermež kot A. Salieri svojo ljubezen do majhnih radosti in usodno sovraštvo do velikih stvari. Bila je res velika vloga, malokdaj vidimo tako osmišljeno zbranost za monolog.

P. Kolšek, Novi tednik

A. Kumer, J. Bermež

W. Shakespeare:
KAR HOČETE
Režiser M. Korun
Premiera 12. 12. 1980
(Sezona 1980/81)

V vlogi Malvolia

J. Bermež, I. Sancin, M. Podjed

Malvolio.

Bolj ko je navzven smešen, tudi v oblačilu in drži, bolj je navznoter pretresljiv (čudna oznaka za komedijo). Po svoje je kar naprej slabe volje, saj mora početi v svetu stvari, ki jih ne obvlada, norčije in represije pa delajo z njim tisti, ki mislijo, da je svet njihova lastnina in si ga (skupaj z

obveznimi sprenevedanji, saj brez tega ne gre, če hočeš svet obvladati, tudi skoz medij "ljubezni") prisvojijo. Zaman Malvolio nosi nekakšen papir in svojo donkihotsko iluzijo. Konča tako kot vsi njemu podobni ljudje. Tu je smeha konec.

*Premišljevanje
Mirka Zupančiča
ob Bermeževi interpretaciji
Malvolia, Naši razgledi*

J. Vajt, J. Bermež

H. Ibsen: STAVBENIK SOLNESS

Režiser F. Križaj

Premiera 30. 5. 1986

(Sezona 1985/86)

V vlogi Halvarda Solnessa

Izvrsten je Solness v igralski upodobitvi Janeza Bermeža: slika shizoidnega človeka, razpetega med diktat družbene konvencije in družbene obzirnosti, med moralističnim predsodkom in noro željo, prestopiti mejo realnosti, razlomiti njene spono ter biti svoboden do konca, opojen le od samega sebe, biti brez prestanka eno s svojo željo... ta slika je v Bermeževi izvedbi izdiferencirana z izredno tenkočutnostjo in plastiko in pretresljivostjo.

A. Inkret, Delo

DEVETDESETA LETA

S. Beckett: ČAKAJOČ NA GODOTA

Režiser F. Križaj

Premiera 25. 1. 1991

(Sezona 1990/91)

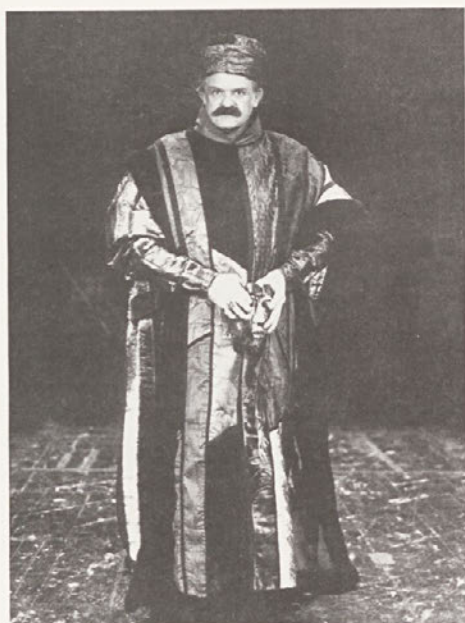
V vlogi Pozza

Janez Bermež je v Pozzu natančno in disciplinirano prepletel groteskno-bizarno figuro brutalnega tirana (v odnosu do Luckyja) in lokavega špekulanta, prikritega cirkusanta iz menažerije, ki potrebuje hvaležno občinstvo (tak je do Vladimirja in Estragona). Njegov Pozzo je človek, ki je v nenehnem igranju dominantne vloge dobesedno otrdel, in Bermež je markantno podoba Pozza v drugem dejanju tudi spreminjal iz zlomljene človeške figure v brezmočno oleseno telesnost.

J. Novak, Dnevnik

J. Bermež

J. Bermež

A. Novačan: HERMAN CELJSKI

Režiser F: Križaj

Premiera 18. 6. 1993

(Sezona 1993/94)

V vlogi Hermana Celjskega

Janez Bermež, prvi človek slovenske komedije, je bil tokrat v resni vlogi Hermana Celjskega spet imeniten. Tako rekoč v eni kretnji je lahko izrazil nastopaštvo, grešništvo, oblastništvo, trmo, upornišstvo in mučeništvo. Njegova igra je bila en sam vzpon [...].

Z. Kodrič, *Novi tednik*

H. Müller: EKSPLOZIJA SPOMINA

Režiser E. Miler

Premiera 8. 1. 1997

(Sezona 1996/97)

V vlogi Igralca

M. Kalezić, J. Bermež

Milada Kalezić Merteuil in Janez Bermež Valmonta odigrata imenitno, z natančno in minimalistično igro, v kateri je polno drobnega potujevanja, tako v dikciji, ki na več

zelo natančno določenih ravneh razkri-va odnos do bolj ali manj prevzetega tujega govora, predvsem pa v tipični, rahlo stilizirani gestikulaciji, ki prefri-gano nakazuje mesto govorjenja, torej sogovornika in njunih žrtev.

M. Bogataj, *Delo*

Zbral in uredil K. D.

MILADA KALEZIĆ **dobitnica Boršnikove diplome**

Lanska nagrajenka Prešernovega sklada, stalna članica igralskega ansambla SLG Celje, tudi kot gostujoča igralka navdušuje strokovno in širše občinstvo. Za svojo vlogo Elisabeth Proctor v Šedlbauerjevi uprizoritvi Millerjevega Lova na čarovnice v SNG Maribor je dobila Boršnikovo diplomu.

Iskreno čestitamo!

Iz kritik ob uprizoritvi **Zasledovanje in usmrnitev Jean-Paula Marata**

Režiser Matjaž Zupančič
Premiera 25. 9. 1998

T. Gubenšek, B. Umek, J. Bermež, A. Kumer, M. Podjed, B. Vidovič

Kljub temu, da je režiser igro na oder postavil že drugič, tokrat po koncu političnih utopij, pa se zdi, da se skozi predstavo današnje politične utopije šele prav prikazujejo. O Weissovem oz. Zupančičevem Zasedovanju in usmrtitvi Jeana Paula Marata bo gotovo padla še kaka huda, kritična pripomba, vendar je tako tudi prav. Gledališče brez inovativne revolucionarnosti namreč ne bi moglo dobro delovati.

Tomaž Simon, Radio Slovenija, 26. 9. 1998

Tako rekoč ves celjski igralski ansambel je v režiji Matjaža Zupančiča s tem delom že na začetku sezone pokazal, da zmore velike in gledališko zahtevne uprizoritve in da zna pretegniti prave sodelavce.

Lučka Gerden, Dnevnik Radia Maribor, 26. 9. 1998

Toda Zupančičevo "maratovanje" je vendarle veletok z nekaj mrtvimi rokavi: odpravlja sicer razcepljenost predloge na dve dejanji, a se kljub osmišljenem izpustu po-

sameznih odlomkov še izgublja v svoji dolžini. [...] Predstava, ki ji je resda težko očitati kaj bolj določnega, a vendar daje preveč zavetja stvarem, ki jih zmore aktualni čas trhlih vrednost v najboljšem primeru razbrati kot anahronizem.

Primož Jesenko, Dnevnik, 29. 9. 1998

"Skupinske vloge", štirje pevci, žene-sestre (posrečena združitev dveh vlog po Weissu) in zbor, enako velja za vlogo napovedovalca oziroma napovedovalke, so dobre. Predvsem so detajlno izdelane, odigrane morda celo preveč načrtno in premalo energično. Zlasti velja to za večino skupinskih točk. Pevsko in (ali) gibalno so vse izvrstne, polne (včasih prepolne) raznorodnih znakov, manjka pa jim, hm, žar.

Petra Vidali, Večer, 29. 9. 1998

V številčno okrepljenem in pomlajenem igralskem zboru SLG, ki se je ponovno izkazal z ubrano in partnersko požrtvovalno

T. Gorenjak, M. Šelih, M. Štormar, J. Vajt

ansambelsko igro, so nosilne vloge izoblikovali Janez Bermež (kot peklensko jasnovidni manipulant in individualist de Sade), Mario Šelih (kot /samo/uničujoče strastno zamaknjeni revolucionar Marat), Milada Kalezić (kot "slepa" idealistka, izkoreninjevalka zla), Barbara Vidovič (kot harlekinsko potujena Napovedovalka), Anica Kumer, Tomaž Gubenšek, Bojan Umek in Miro Podjed (kot obešenjaško radoživi harlekinski kvartet [...] ter Stane Potisk (kot univerzalni "aparatičnik" vladajočega družbenega sistema in politične oblasti Coulmier).

Slavko Pezdir, Novi tednik, 1.10. 1998

Uprizoritev režiserja Matjaža Zupančiča je postutopično in postzgodovinsko dimenzijo formalno še poudarila in radikalizirala, predvsem z nadaljnjo fragmentarizacijo besedila [...]. Uprizoritev je zlasti razigrana študija o vsakovrstnih potujevanjih, ki kljub spogledovanjem z oblikami množič-

ne kulture noče predvsem zabavati, kaže pa, da do zadev s katerimi se je ukvarjal Weiss, težko vzpostavimo angažiran odnos - refleksija in dumanje o revoluciji sta predvsem stvar imaginacije in preigravanja tistih, ki ostajajo na drugi strani rešetk.

Matej Bogataj, Delo, 1. 10. 1998

Svet, v katerem se pripravlja umor Marata, ostaja - ne glede na blodno naravo charentonskega zavetišča - kletka, dogajanje v njej pa estetična farsa, pravzaprav svojevrsten paradoksalni karneval. In prav s temi pojmi je mogoče ilustrativno označiti premišljeno in sugestivno celjsko uprizoritev s pomenljivo silovitostjo vzajemne ansambelske igre in s štirimi studioznimi posamičnimi kreacijami. [...] In še to: imeniten je izvedbeni delež muzike in songov pod vodstvom Žareta Prinčiča. V treh besedah: predstava, vredna ogleda.

Vasja Predan, Razgledi, 14. 10. 1998

M. Kalezić, M. Šelih

Mojca Pokrajculja

Režiser Matija Logar

Premiera 20. 11. 1998

Uprizoritev je lepo zaokrožena, krog in kroženje sta temeljni gibalni model, saj se vse vrsti, dobesedno, okoli Mojčinega lonca. Osnovni režijski princip je enakomerno menjavanje umirjenih in poskočnih, petih in govorjenih, solo in skupinskih prizorov. Za dolgčas tako ni časa, vendar mlade gledalce zares zgrabi predstava šele čisto na koncu, ko jih aktivno vključijo v lov na lisico.

Petra Vidali, Večer, 25. 11. 1998

Didaktična funkcija Mojce Pokrajculje zraste iz splošnih resnic, ki jim čas pojavnosti ne spremeni, zato je ne oplazi nobena aktualizacija. To pa prepušča toliko več priložnosti za razbohotenje avtonomne domiselnosti. In nekaj bistrih isker je opaziti tako v dramskem kot tudi v režiserjevem risanju posameznih likov.

Primož Jesenko, Dnevnik, 30. 11. 1998

Med igralci moramo tokrat v prvi vrsti pohvaliti Manco Ogorevc v naslovni vlogi, saj je ves čas izžarevala prepričljivo otroško prostodušnost, ki je še nista pokvarila razočaranje in strah. V vlogi njene nosilne protiigralke, z vsemi izkušnjami in življenjskimi »umetnijami« odraščalih in učenih ljudi pokvarjene Lisice sodnice, ji je nekoliko (samo)ironično, a nevarno parirala Eva Škofič-Maurer. Nekoliko manj plastični, a pretežno dobrodušni figuri Volka mesarja in Medveda čebelarja sta dodala Igor Sancin in Igor Žužek. Simpatično nebojnjega, nenehoma nemirnega, a bistroumnega Zajčeka-klobučarja je izoblikoval Damjan Trbovc, nezemeljsko vznesenega Srnjaka pesnika pa Simon Dobravec.

Slavko Pezdir, Novi tednik, 26. 11. 1998

E. Škofič-Maurer, S. Dobravec, M. Ogorevc, D. Trbovc, I. Žužek

PREGLED ODIGRANIH VLOG v sezoni 1997/98

Zvone AGREŽ	skupaj 115	
T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA	Janko	4
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Grumio	18
G. B. Shaw: PIGMALION	Moški	31
R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIIH	George Nerodeck	48
R. Šeligo: SVATBA	Policaj	14
Borut ALUJEVIČ	skupaj 27	
T. Ažman: TRNULJČICA	Kralj Štefan	23
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Šolnik (vskok)	4
Bruno BARANOVIČ	skupaj 134	
T. Ažman: TRNULJČICA	Kralj Hubert	23
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Gremio	18
G. B. Shaw: PIGMALION	Moški	31
R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIIH	Direktor	48
R. Šeligo: SVATBA	Grobar	14
Janez BERMEŽ	skupaj 71	
H. Müller: EKSPLOZIJA SPOMINA	Valmont	2
R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIIH	Natakar	48
M. Zupančič: NEMIR	Brazilec	21
Tina GORENJAK	skupaj 127	
T. Ažman: TRNULJČICA	Princesa Rosa	23
T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA	Irenca (vskok)	1
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Vdova (vskok)	10
G. B. Shaw: PIGMALION	Gospodična Eynsford-Hill	31
R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIIH	Jane Worthington	48
R. Šeligo: SVATBA	Taja	1
Tomaž GUBENŠEK	skupaj 110	
T. Ažman: TRNULJČICA	Malefic	23
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Curtis	18
G. B. Shaw: PIGMALION	Henry Higgins	31
B. A. Novak: HIŠA IZ KART	Jolly Joker	17
M. Zupančič: NEMIR	Pajac	21

Renato JENČEK	skupaj 98
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Lucentio 18
G. B. Shaw: PIGMALION	Moški 31
B. A. Novak: HIŠA IZ KART	Srčev fant 17
M. Zupančič: NEMIR	Andro 21
Z. Hočevar: MOŽ ZA ZOFIJO	Jozl Polžek 11

Milada KALEZIC	skupaj 72
H. Müller: EKSPLOZIJA SPOMINA	Markiza de Merteuilova 2
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Katarina 18
G. B. Shaw: PIGMALION	Gospa Higginsova 31
M. Zupančič: NEMIR	Nataša Lemski 21

Drago KASTELIC	skupaj 92
T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA	Slivar 4
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Krojač 18
G. B. Shaw: PIGMALION	Moški (vskok) 8
R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIH	Ronnie 48
R. Šeligo: SVATBA	Žagar 14

Igor KOROŠEC	skupaj 63
T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA	Rok 4
R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIH	Truplo 48
Z. Hočevar: MOŽ ZA ZOFIJO	Viki Polžek 11

Anica KUMER	skupaj 60
T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA	Živa Breskvar Piškur 4
G. B. Shaw: PIGMALION	Gospa Pearceova 31
R. Šeligo: SVATBA	Korbarjeva 14
Z. Hočevar: MOŽ ZA ZOFIJO	Mici Polžek 11

Miro PODJED	skupaj 71
T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA	Andrej Piškur 4
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Vincentio 18
B. A. Novak: HIŠA IZ KART	Križev kralj 17
M. Zupančič: NEMIR	Benjamin Vatovec 21
Z. Hočevar: MOŽ ZA ZOFIJO	Lojzi Zaletel 11

Stane POTISK	skupaj 71
T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA	Piškur starejši 4
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Baptista 18

B. A. Novak: HIŠA IZ KART	Križev as	17
M. Zupančič: NEMIR	Aleksander Lemski	21
Z. Hočevar: MOŽ ZA ZOFIJO	Žani Polžek	11

Igor SANCIN

skupaj 53

T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA	Bolničar	4
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Šolnik	14
G. B. Shaw: PIGMALION	Moški	23
B. A. Novak: HIŠA IZ KART	Karo fant	12

Vanja SLAPAR-LJUBUTIN

skupaj 82

T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA	Irenca (vskok)	3
G. B. Shaw: PIGMALION	Ženska	31
R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIIH	Pamela	48

Mario ŠELIH

skupaj 120

T. Ažman: TRNULJČICA	Princ Filip	23
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Petruccio	18
G. B. Shaw: PIGMALION	Freddy Eynsford-Hill	31
R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIIH	Richard Lulley	48

Eva ŠKOFIČ-MAURER

skupaj 124

T. Ažman: TRNULJČICA	Sončni žarek	23
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Vdova (alternacija)	8
G. B. Shaw: PIGMALION	Ženska	31
R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIIH	Sobarica	48
R. Šeligo: SVATBA	Ciganka	14

Maja ŠTROMAR

skupaj 37 od 1. 3. 1998

R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIIH	Gladys	26
Z. Hočevar: MOŽ ZA ZOFIJO	Zofija Šmirgl Pogrbajs	11

Jagoda VAJT

skupaj 31

B. A. Novak: HIŠA IZ KART	Pikova dama, Karo dama	17
R. Šeligo: SVATBA	Lenka	14

Bojan UMEK

skupaj 84

T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA	Goran Pavlič	4
W. Shakespeare: UKROČENA TRMOGLAVKA	Tranio	18
G. B. Shaw: PIGMALION	Polkovnik Pickering	31
B. A. Novak: HIŠA IZ KART	Križ 10	17
R. Šeligo: SVATBA	Jurij	14

GOSTI v sezoni 1997/98

Nada BOŽIČ skupaj 40

T. Ažman: TRNULJČICA
B. A. Novak: HIŠA IZ KART**Simon DOBRAVEC** skupaj 17

B. A. Novak: HIŠA IZ KART

Maja DUŠEJ skupaj 11

Z. Hočevar: MOŽ ZA ZOFIJO

Vesna JEVNIKAR skupaj 72

T. Ažman: TRNULJČICA
W. Shakespeare:
UKROČENA TRMOGLAVKA
G. B. Shaw: PIGMALION**Hana KOMAR** skupaj 31

G. B. Shaw: PIGMALION

Barbara MEDVEŠČEK skupaj 21

M. Zupančič: NEMIR

Manca OGOREVC skupaj 17

B. A. Novak: HIŠA IZ KART

Jana ŠMID skupaj 35

T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA
G. B. Shaw: PIGMALION**Maja ŠTROMAR** do 1. 3. 1998 skupaj 22

R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIIH

Peter TERNOVŠEK skupaj 18

W. Shakespeare:
UKROČENA TRMOGLAVKA**Rok VIHAR** skupaj 32

W. Shakespeare:
UKROČENA TRMOGLAVKA
R. Šeligo: SVATBA**Igor ŽUŽEK** skupaj 17

B. A. Novak: HIŠA IZ KART

ODIGRANE PREDSTAVEv sezoni 1997/98

T. Ažman: TRNULJČICA 23

T. Partljič: GOSPA POSLANČEVA 4

H. Müller: EKSPLOZIJA SPOMINA 2

W. Shakespeare:

UKROČENA TRMOGLAVKA 18

G. B. Shaw: PIGMALION 31

B. A. Novak: HIŠA IZ KART 17

R. Cooney: MINISTER V ŠKRIPCIIH 48

R. Šeligo: SVATBA 14

M. Zupančič: NEMIR 21

Z. Hočevar: MOŽ ZA ZOFIJO 11

KRAJI GOSTOVANJ v sezoni 1997/98

Deskle, Gorica, Gornja Radgona, Hrastnik,
Jesenice, Krško, Koper, Kranj, Ljubljana,
Ljutomer, Maribor, Mozirje, Nova Gorica,
Novo mesto, Ptuj, Sežana, Slovenj Gradec,
Slovenske Konjice, Šmarje, Trst, Velenje,
Zagorje, Žalec.**UDELEŽBA NA FESTIVALIH**v sezoni 1997/98

LJUBLJANA - Festival Ljubljana -

UKROČENA TRMOGLAVKA

MARIBOR - Borštnikovo srečanje -

UKROČENA TRMOGLAVKA,

EKSPLOZIJA SPOMINA

LJUBLJANA - Festival Zlata paličica -

TRNULJČICA

CELJE - Dnevi komedije - MINISTER V

ŠKRIPCIIH, UKROČENA

TRMOGLAVKA

KRANJ - Teden slovenske drame -

SVATBA, NEMIR, HIŠA IZ KART

SLG CELJE

Upravnik Borut Alujevič
Umetniški vodja Matija Logar
Režiser Franci Križaj
Dramaturg Krištof Dovjak
Lektor Arko

Vodja programa in propagande Anica Milanović
Tehnični vodja Miran Pilko

Igralski ansambel:

Zvone Agrež, Bruno Baranović, Janez Bermež, Simon Dobravec, Tina Gorenjak,
Renato Jenček, Milada Kalezić, Drago Kastelic, Igor Korošec, Anica Kumer,
Barbara Medvešek, Miha Nemeč, Manca Ogorevc, Miro Podjed, Stane Potisk,
Igor Sancin, Vanja Slapar-Ljubutin, Mario Šelih, Eva Škofič-Maurer, Maja Štromar,
Bojan Umek, Jagoda Vajt, Barbara Vidovič, Igor Žužek

SLG Celje
Gledališki trg 5, 3000 Celje, p. p. 49

Telefoni:

centrala (063) 442 910
tajništvo (063) 441 861
propaganda (063) 441 814
faks (063) 441 850

-slg.celje@zguest.arnes.si
<http://www2.arnes.si/čceslg7/>

Gledališki list št. 4
Sezona 1998/99

Predstavnika
Borut Alujevič, Matija Logar
Urednik Krištof Dovjak
Lektor Arko
Oblikovanje Triartes
Fotograf Damjan Švarc
Naklada 3000 izvodov
Tisk Grafika Gracer

Celje - skladišče
D-Per

97/1998/1999

5000028005.4

COBISS